

творчості. У зв'язку з цим часто виникають різні місцеві варіанти одних і тих же творів, які внаслідок тривалого художнього шліфування сягають високого художнього рівня і є зразком мистецтва, що існує віками і зберігає силу емоційного впливу. Пісенно-обрядовий фольклор є цінним джерелом пізнання історії кожного народу.

Висновки. Вплив народно-пісенної спадщини на інтелектуальний та емоційний стан людської свідомості відкриває широкі можливості для формування у майбутніх учителів початкових класів відчуття цінностей навколишнього світу та особистісного ставлення до них. Тобто, за допомогою народної музики можливе відродження і розвиток національної культури, формування національної самосвідомості, забезпечення функціонування культурних традицій у сучасній цивілізаційній культурі, збереження етнічної специфіки регіонів, успадкування музичних традицій свого регіону, естетичне виховання національно орієнтованої студентської молоді, якій належить передати пісенне джерело свого народу наступним поколінням, що сприятиме всебічному розвитку і залученню їх до духовних і культурних цінностей народу.

Література

1. Аліксійчук О.С. Морально-естетичне виховання молодших школярів засобами української народної музики: Автореферат дис. канд. лед. наук. -К., 2002.
2. Вишневецький О. Сучасне українське виховання (Педагогічні нариси). - Львів, 1996.
3. Дзвінка Р.І. Естетичне виховання студентів пед. засобами українського музичного фольклору: Автореферат дис. канд. пед. наук. - К., 1995.
4. Державна національна програма "Освіта" ("Україна ХХІ ст."). - К, 1994.
5. Дей І. Сторінки з історії української фольклористики. -К.: "Наукова думка", 1925.
6. Ушинський К. Д. Рідне слово / К. Д. Ушинський // Васюк О. В. Хрестоматія з історії вітчизняної педагогіки / О. Васюк, І. В. Сопівник. – К., 2010. – С. 256-263.

**Ю. Кондрат,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент І. Барановська**

ЗОБРАЖУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ВИХОВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

Постановка проблеми. Дошкільне дитинство – важливий період життя, коли творчість, коли бажання пізнавати та творити є природним способом буття дитини. Цей віковий період відрізняється здатністю дивуватися і пізнавати, досліджувати, експериментувати. Психологами встановлено, що у

дітей віком 3-5 років починає формуватися фантазія та творча уява, у віці 6-7 років їх розвиток набуває найбільшої сили. Невипадково дошкільників називають «Чомучками?». Важливо не згасити цей вогник допитливості, а створити умови для розвитку фантазії та уяви, творчого мислення, вміння творити та реалізовувати свої творчі задуми.

Феноменологія творчості достатньо широка. Аналіз наукової літератури доводить, що творчим називають будь-який процес діяльності, крім «вузького кола вкрай автоматизованих дій». Творчий процес пов'язують із інтелектуальним особистісним розвитком та соціалізацією особистості в суспільстві. Вчені О. Запорожець, С. Гончаренко, Г. Костюк та інші переконані, що творчість пов'язана із соціально-значущими відкриттями. А. Маслоу, В. Моляко, К. Роджерс, С. Раппопорт та інші наголошують на безсумнівному творчому характері відкриттів, які людина робить для себе. На думку вчених, творчість – це історично еволюційна форма активності людей, що виражається в різних видах діяльності і призводить до розвитку особистості. Через творчість реалізуються історичний розвиток і зв'язок поколінь. Вона безупинно розширює можливості людини, створюючи умови для підкорення нових вершин» [1, с. 92]. Отже, творчість – це необхідна, істотна, невід'ємна властивість діяльності людини, що містить елементи новизни, оригінальності, спрямована на створення духовних і матеріальних цінностей, вирішення проблемних ситуацій. У творчості людина самоактуалізується та знаходить способи самореалізації.

З педагогічної точки зору, творчість – це історично еволюційна форма активності людей, що виражається у різних видах діяльності і породжує щось нове, відрізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю та призводить до розвитку особистості. Творчий потенціал особистості залежить від розвитку та виховання її здібностей [1; 2; 3]. В наш час педагоги-практики І. Барановська, О. Демченко, Н. Казьмірчук, Л. Старовойт, О. Шикиринська продовжують вивчати особливості виховання та розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку. Дослідники одностайні у думці, що різні мистецтва (музика, література, зображувальне мистецтво, театр, хореографія) стають для дітей джерелом переживання радощів, відкривають світ краси, світ творчості, забезпечують багатство вражень.

Метою статті є розкриття творчого потенціалу зображувальної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Дитяча творчість – своєрідна сфера дитячого життя. Займаючись нею, дитина діє, спілкується з дорослими та однолітками. Творчі прояви у дитини спостерігаються досить рано.

Характерними ознаками дитячої творчості є непередбачуваність, спонтанність, мають безліч індивідуальних відмінностей. Вчені вказують, що творчі процеси дитини найчастіше протікають на несвідомому рівні, а свідомість фіксує лише їхній кінцевий результат. Дітям дошкільного віку властива допитливість, вони прагнуть активно пізнавати не лише зовнішні ознаки предметів та явищ, а й намагаються зрозуміти їх устрій та способи призначення та використання.

Творча діяльність дошкільника складається з багатьох компонентів. Її специфічна складова – фантазія: найвища напруга особистих емоційних і духовних сил, коли задум стає реально існуючим «художнім явищем» і втілюється в «художньому витворі». В дитячому садку діти знайомляться з різними видами зображувальної (образотворчої) діяльності, насамперед це малювання, ліплення, аплікація та конструювання. Вказані види тісно пов'язані між собою, перш за все спільним тематизмом (зображення тварин, рослин, транспорту, будинків, тощо) та послідовним оволодінням знаннями та навичками (формуєтворюючими рухати) роботи з різними матеріалами.

Дитина набуває образотворчих умінь поетапно, завдяки відповідній послідовності виконуваних нею творчих завдань. В основі їх лежать певні зображальні технічні засоби та знакова система символічного малюнка, яку вона засвоює ще змалку. Образи-символи в зображувальній діяльності дошкільників – це унікальна мова, якою дитина виражає свої почуття та думки, спілкується з дорослими й однолітками. Доброзичлива підтримка батьків та вихователів значно сприяють реалізації природного художнього потенціалу, проявам дитячої творчої індивідуальності. Кожна дитина неповторно, по-своєму сприймає навколишній світ речей та предметів, тому й відтворює його унікально, цілісно та свіже, зображаючи предметний світ у площині та просторі за допомогою відомих йому художніх засобів, прийомів, технік зображення.

Одним із основних дидактичних принципів проведення занять у дитячому садку є активність самих дошкільників. Малюк створює малюнок, застосовуючи враження, знання, досвід, почуття та мрії. Це зумовлює небайдуже ставлення до акту творення. Дитина активно виражає себе і в результаті цього самовираження має продукцію – малюнок, завдяки якому може радіти та поділитися радістю з оточуючими.

Діяльність правої півкулі головного мозку дошкільника перетворює його оточення у казку, диво. Предмети оживають, розповідають про себе, діють у просторі та часі. Цим даром наділені талановиті художники та діти. Потрібно враховувати особливості техніки образотворення дітей дошкільного віку: малюють те, що знають і відчують, а не те, що бачать; використовують традиційні символи передання внутрішнього стану; спонтанно використовують

кольори, не розуміючи символіки, колір для них є способом передання внутрішнього стану; докладають великих зусиль для контролю зором рухів руки, намагаються утримувати в полі зору весь об'єкт зображення з його складною конфігурацією, не володіючи способом входження в графічний образ; люблять працювати з різним матеріалом. Навчання спонукає дитину до осмисленого художнього прояву [1; 2].

Творчість у зображувальній діяльності дошкільника, зазначає Н. Горошко, – складне особистісне утворення, в основі якого лежать емоційне сприймання, зображальні вміння, знання, навички, задатки загального та специфічного характеру. Щоб надати творчого характеру образотворенню дитини, необхідні відповідні педагогічні засоби, зокрема: створення емоційно насиченого середовища; ігрові технології засвоєння художніх знань і оволодіння зображальними навичками та вміння; вправління у різних видах образотворення; самостійна образотворча діяльність дитини [4].

Унікальність залучення дошкільників до зображувальної діяльності полягає в тому, що самостійно образотворення розвиває візуальний і сенсорний досвід, поглиблює знання, інтенсифікує емоційно-почуттєву сферу, завдяки властивим тільки образотворчому мистецтву художнім засобам, а саме: кольором, лінією, формою, простором, тощо.

Висновки. Ознайомлення дошкільників зі світом образотворчого мистецтва відкриває шлях до естетичного сприймання умовного зображення рослин, птахів, предметів побуту, сприяє розумінню краси симетрії і асиметрії, ритму, кольорової забарвленості, змісту етнокультурних символів, канонів, традицій, смакових уподобань, заохочує до експериментування у різних художніх техніках зображення, збагачує емоційний світ, вчить бачити та творити прекрасне.

Література

1. Барановська І.Г. Забезпечення наступності творчого розвитку дитини на етапі «школа – дошкільний заклад / Барановська І.Г., Чернятинська А.С., Похила С.С. // *Науковий журнал «Молодий вчений»*. Спецвипуск № 5.2 (69.2). 2019. 189 с., С. 91 – 95
2. Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. Поліхудожня освіта майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: проблеми і перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти* : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 26. С. 9-15
3. Демченко О.П. Типологія соціальної обдарованості в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з обдарованими дітьми. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Випуск LXXVIII. Том 2. Херсон, 2017. С.117-123.
4. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах : малювання, аплікація. Х.: Ранок, 2007. 224 с.